

TÜRKÇE EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN E-POSTA YAZMA BECERİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE E-MAIL WRITING SKILLS OF TURKISH EDUCATION DEPARTMENT STUDENTS

Ahmet AKÇAY

Türkçe ve Sosyal Bilimler ABD., Eğitim Fakültesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi,
Ağrı, Türkiye. E-posta: turkolog_25@hotmail.com

Hande ÇELİK

MEB, Ağrı, Türkiye

Özet

İçinde bulunduğumuz çağda teknolojinin hızlı gelişimi ile birlikte iletişim yollarında çeşitlilik artmıştır. Günümüzde en hızlı iletişim araçlarından biri e-postalardır. E-posta, yazı, doküman, resim, ses veya video gibi pek çok farklı materyalin gönderilmesini sağlayan bir sistemdir. Bu araştırmada ileride üstlenecekleri öğretmenlik görevi için teknolojik okur-yazar olması beklenen üniversite öğrencilerinin e-posta gönderimleri incelenerek, öğrencilerin e-posta gönderiminde yaptığı yanlışlar ve e-posta yazımındaki eksiklikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma, öğrencilerin gönderdikleri e-postaların incelendiği betimsel nitelikte bir durum çalışmasıdır. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören ve "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı" dersini alan 76 kişi, çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmada veriler, doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin e-posta yazarken, e-postayı oluşturan bileşenlere dikkat etmeden özensiz bir biçimde davrandıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: E-posta, İnternet, yazma, Türkçe eğitimi

Abstract

With the rapid development of technology in our age, diversity in ways of communication has increased. Today, one of the fastest means of communication is e-mail. It is a system that enables to send a lot of different materials such as text, document, picture, sound or video. In this study, it was tried to determine the mistakes of the students in sending e-mails and the deficiencies in writing e-mails by examining the e-mails of the university students who are expected to be technological literate for the teaching task they will undertake in the future. The research is a descriptive case study in which the e-mails sent by the students are examined. 76 students studying in the Department of Turkish Language Education in Ağrı İbrahim Çeçen University and taking the course "Instructional Technology and Material Design" were selected as the study group. In the study, the data were collected with document analysis. Percentage and frequency values were used in the analysis of the data. As a result of the research; it has been revealed that students studying in Turkish Language Education Department behave in a sloppy manner when writing an e-mail, without paying attention to the components that constitute the e-mail.

Keywords: E-mail, Internet, writing, Turkish education

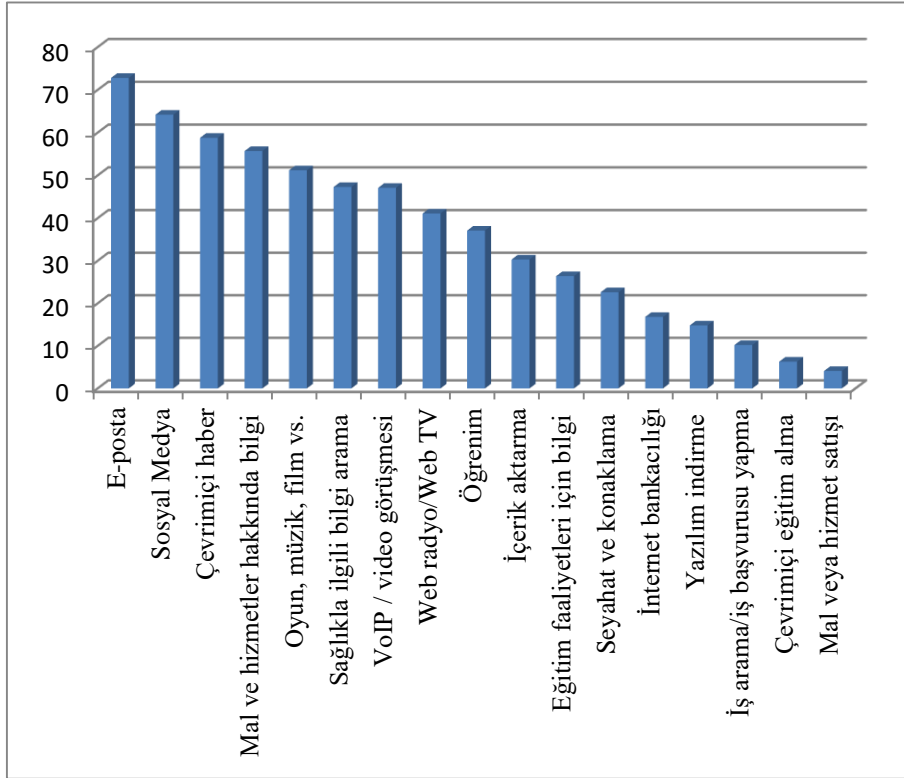
GİRİŞ

Günümüzde teknoloji büyük bir hızla ilerlemektedir. Teknolojinin ortaya koyduğu araçlar da hayatımızın vazgeçilmezleri arasında kendine yer bulmaktadır. Son yıllarda insan hayatında en fazla yer almaya başlayan bu araçlardan biri de kuşkusuz internettir. Türk Dil Kurumu (2005) tarafından, dilimize 'genel ağ' olarak çevrilen internet; birçok bilgisayar sistemini protokol ile birbirine bağlayan, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen geniş, kitlesel bir iletişim aracıdır (Dursun, 2014: 1). Teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte kullanım oranı hızla artan internet

bilgi çağının gerekliliklerini karşılayabilen önemli bir sistem hâline gelmiştir. Türkiye İstatistik Kurumunun, “Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması”na göre; ülkemizde, İnternet kullanan bireylerin oluşturduğu düzenli İnternet kullanıcısı oranı %94,2’dir (TÜİK, 2016). Bu orandan da anlaşılacağı üzere İnternet, her kesim için yaşamın vazgeçilmezleri arasında yer almaya başlamıştır (Cankorkmaz, 2010: 18).

Bilgi çağı olarak tanımlanan içinde yaşadığımız yüzyıl, internetin hem bireysel hem de kurumsal temelde önemini her geçen gün arttırmaktadır. Günümüzde bilgiye ulaşmanın ve bilgiyi iletmenin en hızlı yolu internettir. (Tektaş, 2014: 2). Teknolojinin etkin biçimde kendine yer bulduğu toplumlarda İnternet, bilgiye ulaşmak ve bilgiyi paylaşmak için önemli bir araçtır (Akkoyunlu, 2002: 1). İnternet ortamında bireyler her türlü bilgiye çok kısa süre içerisinde erişebilmekte veya bilgilerini büyük bir hızla paylaşarak geniş kitlelere ulaştırabilmektedirler (Temur ve Vuruş, 2009: 3). Bugün, ülkemiz de dâhil olmak üzere toplum yapısını bilgiye dayandıran pek çok ülke; teknolojik okuryazarlığa sahip, teknolojik yenilikleri takip eden ve bu araçları etkin ve doğru biçimde kullanan bireylerin oluşturduğu bir toplum meydana getirmeye çalışmaktadır. Çünkü toplumların gelişmişlik düzeyleri bilgi teknolojilerini etkili ve yeterli kullanabilmek ile doğrudan ilişkilidir (Selvi, 2012: 1).

İnternet; bilgiyi üretme, paylaşma ve koruma temel amaçlarıyla kullanılmaya başlanmıştır. Ancak zaman içerisinde, bilgisayarların ve akıllı telefonların da yaygınlaşmasıyla birlikte, kişilerin günlük hayatlarındaki İnternet kullanım amaçları da çeşitlenmiştir. Türkiye İstatistik Kurumunun 2010 yılındaki araştırmasında bu amaçlar ve bu amaçlar doğrultusundaki internet kullanım yüzdeleri Şekil 1’deki gibi sıralanmıştır.

Şekil 1. Ülkemizde İnternetin Kullanım Amaçları

Şekil 1’deki amaçlar incelendiğinde, ülkemizde internetin; haberleşme, eğitim, sağlık, turizm, ticaret ve eğlence gibi pek çok farklı alanda kullanıldığı görülmektedir. Bu alanlar arasında %72,8 ile kullanım oranı en yüksek kullanım amacının da; e-posta alma/gönderme olduğu göze çarpmaktadır. Ayrıca, Türk Eğitim Derneği’nin 2009 yılında yaptığı “Öğretmen Yeterlikleri” araştırması sonuçlarına göre, öğretmenlerin %63,5’i interneti haberleşme amacıyla (e-posta vb.) kullanmaktadır. Elektronik posta almak veya göndermek amacıyla İnternet kullanımı, günümüzde internetin yaygın kullanılan bir özelliğidir (Ünal, 2012: 16). E-posta alma/gönderme oranının bu kadar yüksek olmasının temel sebebi; e-postanın hem bireysel hem de kurumsal olarak tercih edilen yaygın bir iletişim yolu olmasıdır.

Günlük yaşamın ayrılmaz bir parçasına dönüşen ve “elmek” , “elektronik mektup” veya “e-mail” olarak da adlandırılan “e-posta”, elektronik ağlar boyunca mesajların iletimi olarak tanımlanmaktadır. E-posta, bir bilgisayar sisteminde üretilen ya da sağlanan bilginin elektronik olarak iletimidir (Külcü, 2012: 2). 1970’li yılların başında deneme amaçlı kullanılmaya başlanan e-posta, 1980’li yıllardan sonra hem günlük yaşamda hem de eğitim, sağlık, turizm, ticaret gibi çeşitli alanlarda bireyler ve kurumlar arasındaki iletişimi sağlayan ekonomik bir yöntem hâline gelmiştir.

E-posta, başlangıçta sadece düz yazı mesajlar göndermek amacıyla geliştirilmişken ilerleyen yıllarda teknolojinin gelişimine paralel olarak, e-posta ile resim, ses, video ve program vb. göndermek mümkün hâle gelmiştir (MEB, 2011: 13). Bu sayede e-posta alma ve gönderme günümüzde, oldukça sık kullanılan bir iletişim yöntemi hâline dönüşmüştür. E-postanın yaygın olarak kullanılma sebepleri, günlük hayattaki temel kullanım amaçları da dikkate alınarak aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. E-posta alma/gönderme hızlı ve ucuz bir iletişim yoludur.
2. E-postada yer alan bileşenler sayesinde; e-posta aracılığıyla video, fotoğraf, resim, ses ve metin dosyaları göndermek mümkündür.
3. E-posta ile gönderilmek istenen ileti ve ekler aynı anda birden çok kişi veya kuruma gönderilebilmektedir.
4. E-posta aracılığıyla gönderilen ya da alınan iletiler uzun yıllar saklanabilir ve istenildiği an bu içeriklere tekrar ulaşılabilir.
5. E-posta, kişiler ve kurumlar arasındaki mesafe engelini ortadan kaldırır. Dünyanın her yerine, ek ücret olmadan, e-posta gönderilebilir ve dünyanın her yerinden de e-posta alınabilir.
6. Günümüzde yaygın olarak kullanılan akıllı telefonlar aracılığıyla e-posta gönderilebilir/alınabilir. Bu sayede de günlük yaşamın her anında e-postadan faydalanılabilir.
7. E-posta ile geniş kitlelere ulaşabildiğinden e-postayı, duyuru ve reklam kaynağı olarak da kullanmak mümkündür.

E-posta, sağladığı bu avantajlarla çağın gerekliliklerini karşılayan etkili bir iletişim yöntemi olarak, pek çok alanda olduğu gibi, eğitim alanında da oldukça sık kullanılmaktadır. Dursun (2004) tarafından, ‘üniversite öğrencilerinin interneti kullanma amaçlarını belirlemek’ için yapılan çalışmada, üniversite öğrencilerinin interneti en fazla, e-posta göndermek için kullandıkları (%18.30) sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencileri, eğitim hayatları boyunca e-postayı çeşitli amaçlarla kullanmaktadırlar. Resmî ve günlük yazışmalar, bilgi alma/verme, ödev teslimi ve veri paylaşımı üniversite öğrencilerinin e-posta kullanmadaki temel amaçları arasında sayılabilir. Öğrenciler, bu amaçlar doğrultusunda e-posta gönderirken e-posta bileşenlerini de dikkate alarak belli başlı yazım kurallarına dikkat etmelidirler. Ancak e-

posta yazım kurallarıyla ilgili alan taraması yapıldığında konuyla ilgili hazırlanmış herhangi bir akademik çalışmaya rastlanmamıştır. Oysa e-posta, günümüzde, başta kurumsal iletişim olmak üzere pek çok alanda tercih edilen etkili bir iletişim yoludur. Tüm iletişim yöntemlerinde olduğu gibi e-posta aracılığıyla gerçekleştirilen iletişim yönteminde de temel ilkelere uygun hareket etmemek, iletişim sürecinde çeşitli engeller doğuracaktır.

E-posta ile gerçekleştiren iletişim sürecini daha kaliteli hâle getirebilmek için e-postayı oluşturan bileşenlerin kullanım amaçlarına hâkim olmak gerekmektedir. Bir e-posta gönderebilmek için gönderen, alıcı ve ileti gövdesi bileşenlerinin doldurulması zorunludur. Fakat bu bileşenleri doldurmak; doğru, etkili ve işlevsel bir e-posta gönderebilmek için yeterli değildir. Karşılıklı iletişimi daha sağlıklı bir duruma getirebilmek için e-postanın 'konu' bileşeni de mutlaka doldurulmalı ve ileti gövdesi yazılırken belli başlı yazım kurallarına uyulmalıdır.

E-postanın 'ileti gövdesi' bileşeni yazılırken dikkat edilecek ilkeler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. İletiyi yazmadan önce 'konu' bileşeni, e-postanın yazılma amacını kapsayacak şekilde olabildiğince az kelimeyle özetlenerek doldurulmalıdır.
2. İletiyi başlamadan önce bir selamlama/hitap ifadesi mutlaka kullanılmalıdır. Selamlama/hitap ifadesi, e-postanın gönderildiği kurum veya kişinin niteliğine uygun olarak düzenlenmelidir.
3. Kişi, iletiye konunun amacına uygun şekilde kendisini kısaca tanıtarak başlamalıdır. Ancak daha önce iletişim kurulan kişilere ya da kurumlara gönderilen bazı e-postalarda kişinin kendisini tanıtmaya gerek olmayabilir.
4. Bütün iletişim metinlerinde olduğu gibi e-posta metinlerinde de iletinin hemen başında, e-postanın gönderilme amacı belirtilmelidir.
5. İletinin uzunluğuna göre metin, paragraflara ayrılmalı ve bu sayede e-posta okuyucusunun metni anlamlandırması kolaylaştırılmalıdır.
6. E-postayla beraber gönderilecek diğer içerikler (ses, resim, video vb.) iletinin sonuna eklenmeli ve içeriklerle ilgili de kısa bilgilendirici ifadeler yazılmalıdır. Ayrıca; gönderilen dosyaların isimlerine de dikkat edilmeli, dosya isimleri konuyla ilgili olarak seçilmelidir.
7. İletinin yazımı tamamlandıktan sonra e-postanın sonuna iyi dilekler içeren bir ifade eklenmelidir. Gerekliyse elektronik imza özelliği de kullanılarak e-postaya elektronik imza eklenebilir.
8. Diğer metinlerde olduğu gibi e-postalarda da yazım ve noktalama yanlışı yapılmamasına dikkat edilmelidir.
9. E-postada kullanılacak üslup, e-posta gönderilecek kişi veya kurum ile olan ilişkiye dayanarak belirlenmeli ve metnin genelinde aynı üslup kullanılmalıdır. Resmi ya da mesafeli yazışmalarda emoji (duygu veya yüz ifade eden resimler) kullanılmamalıdır.

Bilgi çağı, teknolojik okur-yazarlığa sahip olunmasını gerektiren bir çağdır (Bedük, 2002: 1). Üniversite öğrencilerinden de içinde yaşadığımız çağın şartlarına uygun olarak bilgi ve iletişim teknolojilerini etkili kullanmaları beklenmektedir. E-posta, bilgi toplumunun iletişim yöntemlerinden biri olduğu için üniversite öğrencileri bu alanda da yeterliklere sahip olmalıdırlar.

Araştırmanın Amacı

2015 yılında ülkemizde yürürlüğe giren “Türkiye Yeterlik Çerçevesi”ne göre hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda e-posta, ders kitaplarında yer alacak bilgilendirici metin türleri arasında yer almaktadır. Dolayısıyla Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin hizmet öncesinde e-posta ile yeterli bilgiye sahip olmaları önemli görülmektedir. Bu çalışmada, Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin e-posta gönderimleri incelenerek, öğrencilerin e-posta gönderiminde yaptığı yanlışlar ve e-posta yazımındaki eksiklikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, öğrencilerin gönderdikleri e-postaların incelendiği betimsel nitelikte bir durum çalışmasıdır. Araştırmada öğrenciler tarafından gönderilen e-postalar; kullanılan dil, içerik, e-posta kurallarının dikkate alınması ve yazım ve noktalama kurallarına uygunluk açısından incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü’nde öğrenim gören ve “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersini alan 76 kişi, çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir örneklem yoluyla belirlenen çalışma grubunda yer alan her öğrenciden e-posta alınarak bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler doküman analizi yoluyla toplanmıştır. Doküman analizi, metinlerden geçerli ve güvenilir çıkarımlar yapmak için kullanılan bir araştırma yöntemidir (Krippendorff, 2004; akt. Erdoğan ve Çağıltay, 2009: 2). Öğrencilerden veri elde edebilmek için öncelikle, öğrencilere düzenli kullandıkları bir e-posta adreslerinin olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerden alınan geri dönüşlere göre Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin e-posta kullanım durumları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Öğrencilerin Düzenli Bir E-Posta Adresi Kullanma Durumları

Bir E-posta Adresini Düzenli Kullanma Durumu	f	%
Evet	58	76
Hayır	18	24

Tablo 1’de görüldüğü üzere öğrencilerin %24’ü düzenli bir e-posta kullanıcısı değildir. Bu öğrencilerin araştırmada yer alabilmeleri için kendilerine kişisel e-posta hizmeti sağlayıcılardan birer adet e-posta adresi alınmıştır.

Araştırmada Türkçe Eğitimi Bölümü’nde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersini alan öğrencilerden, ders kapsamında hazırladıkları üç boyutlu materyalleri tanıtmak amacıyla materyal bilgi formlarını, dersi yürüten öğretim elemanına e-posta aracılığıyla göndermeleri istenmiştir. Yapılan uygulamada öğrencilere, materyal bilgi formlarını elektronik ortamda hazırlamaları ve e-postanın

konu satırı ile gönderecekleri word dosyalarının içine veya belgelerin üstüne kendi bilgilerini (isim-soy isim-öğrenci numarası) yazmamaları gerektiği söylenmiştir. Böylelikle öğrencilerin word dosyalarını göndermek için kullanacakları e-postalarında kendilerini tanıtılmaları sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrencilerden alınan e-postalar daha sonra araştırmacılar tarafından değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu araştırmada, Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinin e-posta gönderme becerileri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Öğrencilerin Konu Bileşenini Doldurma Durumlarına İlişkin Bulgular

E-posta gönderiminde hizmet sağlayıcıların birçoğu, kullanıcılardan, konu bileşenini (satırını) doldurmalarını istemekte veya kullanıcı bu bileşeni doldurmadığı durumda e-posta gönderilmeden önce kullanıcıya hatırlatmada bulunmaktadır. Öğrencilerin konu bileşenini doldurma durumları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2.

Öğrencilerin Konu Bileşenini Doldurma Durumları

Konu Bileşenini Doldurmuş	f	%
Evet	29	38
Hayır	47	62

Tablo 2’de görüldüğü üzere öğrencilerin %62’si e-posta gönderirken konu bileşenini boş bırakırken, %38’i konu bileşenini doldurmuştur. E-posta gönderiminde konu bileşenini doldurmak büyük önem taşımaktadır. Kişilerin veya kurumların bir e-postada gözlerine çarpan ilk husus konu bileşeni olmaktadır. Bu bileşen, e-postanın özünü veya içeriğini ne kadar doğru yansıtırsa e-postanın okunması veya cevaplanması da aynı oranda hızlı olacaktır. Hangi amaçla gönderildiği belli olmayan e-postalar, çoğunlukla ya okunmamakta ya da bu e-postalara gerekli cevaplar verilmemektedir.

Öğrencilerin E-posta İleti Metni Yazma Durumlarına İlişkin Bulgular

E-posta ileti metninin hazırlanması, kompozisyonu oluşturan bölümler olan giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinin hazırlanması ile benzerlik gösterir. Girişte selamlama yapılır ve gerekiyorsa kişi kendini tanıtır. Gelişme bölümünde e-postanın yazım amacı açıklanır, soru/dilek/öneriler belirtilir. Sonuç bölümünde ise iyi dilekler sunulur (Çınar,2003; Seferoğlu, 2004). Öğrencilerin e-posta ileti metni yazma durumları Tablo 3’te yer almaktadır:

Tablo 3.

Öğrencilerin E-posta İleti Metni Yazma Durumları

E-postasında ileti metni	f	%
Var	14	18
Yok	62	82

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%82) e-postalarında herhangi bir metne yer vermedikleri görülmektedir.

Öğrencilerin Selamlama/Hitap İfadesi Kullanma Durumlarına İlişkin Bulgular

E-postanın gönderildiği adrese göre selamlama/hitap ifadeleri değişebilmektedir. Samimi bir arkadaşına gönderilecek bir e-posta ile iş başvurusunda bulunmak üzere hazırlanacak bir e-posta için farklı selamlama/hitap ifadeleri kullanılır. Araştırmada, öğrencilerin selamlama/hitap ifadesi kullanma durumları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4.

Öğrencilerin Selamlama/Hitap İfadesi Kullanma Durumları

Selamlama/Hitap İfadesi Kullanmış	f	%
Evet	9	12
Hayır	66	88

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin %88'inin herhangi bir selamlama/hitap ifadesine yer vermedikleri, öğrenciler arasından sadece 9 kişinin selamlama/hitap ifadesi kullandığı görülmektedir. Öğrencilerin kullandıkları hitap ifadeleri ise “hocam” (N=7) ve “hoca” (N=2) şeklinde olmuştur. Bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere öğrenciler, iletilerinde sadece hitap ifadesi kullanırken herhangi bir selamlama ifadesine yer vermemişlerdir.

Öğrencilerin Kendilerini Tanıtma Durumlarına İlişkin Bulgular

Yapılan uygulama sürecinde öğrencilerden gönderecekleri belge içine veya üstüne kişisel bilgilerini yazmamaları istenmiştir. Öğrencilerin gönderecekleri e-postalarında kendilerini tanıtmaları için bu yola başvurulmuştur. Öğrencilerden gelen e-postalar incelendiğinde ise e-posta ileti metinlerinin yazılmadığı; çoğunlukla öğrenci numaralarının yazılarak, isim-soy isim/sınıf/şube/konu gibi çeşitli bilgilerin eksik bırakılarak gönderildiği görülmüştür. Öğrencilerin kendilerini tanıtma durumlarına ilişkin bulgular Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5.

Öğrencilerin Kendilerini Tanıtma Durumları

Kendisi İle İlgili Tüm Bilgileri İletmiş	f	%
Evet	9	12
Hayır	66	88

Öğrencilerin E-posta İletilerini Sonlandırırken Kullandıkları İfade Durumlarına İlişkin Bulgular

E-posta metinleri sonlandırılırken kurum veya kişiye göre iyi dilek belirten çeşitli ifadeler kullanılır. Resmi bir kurum için “saygılarımla” ifadesi kullanılabilirken, yakın bir arkadaş için “hoşça kal” ifadesi kullanılabilir. Araştırmada öğrencilerin e-postalarını sonlandırırken iyi dileklerde bulunma durumları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğrencilerin E-posta İletilerini Sonlandırmada İyi Dileklerde Bulunma Durumları

E-postasını sonlandırırken iyi dileklerde bulunmuş	f	%
Evet	2	3
Hayır	74	97

Tablo 6’da görüldüğü üzere sadece 2 öğrenci e-postasının sonunda iyi dilek ifadesine yer vermiştir. Her iki öğrencinin e-postasında yer alan ifade ise “iyi günler” şeklindedir.

Öğrencilerin Belgeyi E-posta Eki Olarak Gönderebilme Durumlarına İlişkin Bulgular

E-postalar yazılı belge, ses veya müzik dosyalarının gönderilmesini sağlayan araçlardır. Araştırmada öğrencilerden gönderecekleri belgeleri e-posta eki olarak iletmeleri istenmiştir. Bunun için e-postaya dosya eklemeyi bilmeleri gerekmektedir. Yapılan uygulamada öğrencilerin dosyalarını e-postaya ekli olarak gönderebilme durumları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Öğrencilerin Belgeyi E-posta Eki Olarak Gönderebilme Durumları

Öğrencilerin Belgeyi E-posta Eki Olarak Gönderebilme Durumları	f	%
Ekli dosya gönderimini ilk e-postasında başarabilmiş	43	57
Ekli dosya gönderimini ikinci e-postasında başarabilmiş	23	30
Ekli dosya gönderimini üçüncü e-postasında başarabilmiş	7	9
Ekli dosya gönderimini dördüncü e-postasında başarabilmiş	3	4

E-postanın kullanım işlevlerinden biri olan dosya gönderme görevini ilk seferde başaramayan öğrencilerin oranı %43’tür. Öğrencilerin e-postaya dosya ekleyememelerinde unutkanlığın etkisinin olduğu varsayılabilir fakat başarı oranının düşüklüğü öğrencilerin bu konuda yetersiz olduklarını da düşündürmektedir.

Öğrencilerin E-posta İletilerindeki Yazım ve Noktalama Hatalarına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin araştırma kapsamında gönderdikleri e-postalar, yazım ve noktalama açısından da incelenmiştir. Öğrencilerin gönderdikleri e-postaların sadece 14 tanesinde ileti metni olduğu için yazım ve noktalama konusunda elde edilen bulgular bu e-postalarla sınırlıdır. Öğrencilerin e-postalarında bulunan yazım ve noktalama hatalarına ilişkin bulgular Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8.

Öğrencilerin E-posta İletilerindeki Yazım ve Noktalama Hatalarının Durumu

Yazım kurallarına uygun e-posta göndermiş	f	%
Evet	9	64
Hayır	5	36
Noktalama işaretlerinin kullanımına uygun e-posta göndermiş	f	%
Evet	7	50
Hayır	7	50

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi kapsamında gönderdikleri e-postaların incelendiği bu araştırmada, öğrencilerin e-posta gönderiminde özensiz davrandıkları ve e-posta yazarken dikkat edilmesi gereken hususları göz ardı ettikleri ortaya çıkmıştır. Araştırmada yer alan öğrencilerin bir kısmının, araştırma öncesinde düzenli kullandıkları bir e-posta adreslerinin olmaması oldukça düşündürücüdür. Üniversiteye kayıt olurken, İnternet ortamında çeşitli web siteleri kullanırken, sosyal medya hesaplarını açarken veya e-devlet gibi resmi işlemlerinin çevrimiçi yürütüldüğü platformları kullanırken bir e-posta adresi istenmektedir. Bütün bu işlemleri yapmak için e-posta kullanmak gerekirken, öğrencilerin kendilerine, eğitim kurumlarının bile tanımlamış oldukları e-posta adreslerini hatırlamamaları veya hiç kullanmamaları dikkat çekicidir. Akıllı telefonların kullanımıyla birlikte hızlı ve anlık mesajlaşma üzerine hazırlanmış çeşitli uygulamaların kullanıcı sayısı günden güne artmaktadır. Elbette bu durumda e-postaya olan ihtiyaç azalmış gibi görünmektedir. Bireylerin yakın çevreleri ile iletişimlerini bu uygulamalar aracılığı ile sürdürmeleri mümkün iken, bir istek veya taleplerini resmi ya da ciddi biçimde iletmek veya paylaşımında bulunmak için e-posta kullanmaları daha pratik bir yol olarak görünmektedir. Bu sebeple öğrencilerin hâlihazırda bir e-posta adresine sahip olmaları gerektiği düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda; Türkçe Eğitimi Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin e-posta yazarken, e-postayı oluşturan bileşenlere dikkat etmeden özensiz bir biçimde davrandıkları ortaya çıkmıştır. Yazım, noktalama ve e-posta yazarken uyulması gereken kurallar konusunda öğrencilerin yeterli olmadıkları söylenebilir. Bunun sebeplerinden biri öğrencilerin; e-postayı günlük hayatlarında sıklıkla kullanmamaları olarak düşünülebilir. Özdemir ve Erdem (2011) tarafından yapılan çalışmada öğrenciler, tanıdıkları ya da iş arkadaşlarıyla e-posta aracılığı ile ara sıra bilgi alışverişinde bulunmakta, yazdıkları e-postada haber, olay ve gelişmeler hakkında ara sıra bilgiler vermekte ve bazen e-posta ile bilgi alışverişinde bulunmaktadırlar. Dolayısıyla sıklıkla başvurmadıkları bu aracın kullanımı sırasında çeşitli hatalar yaptıkları ifade edilebilir.

Öğrenciler, İnternet ortamında yazdıklarında yazım kurallarını göz ardı edebilmektedirler. Özellikle yazılı sohbetleri sırasında Türkçenin temel yazım kurallarının neredeyse hiçbirine uymamaktadırlar (Akçay ve Şahin, 2009; Akbıyık, Karadüz ve Seferoğlu, 2013: 17). Bunda duygu ve düşüncelerin hızlı bir biçimde karşı tarafa aktarma çabasının rolü büyüktür (Çakır ve Topçu 2005). Bu tutumun sürekli sergilenmesi neticesinde ise kurallara uygun olmayan yazılar yazılmakta ve araştırmanın konusunu oluşturan e-postalar özensiz bir şekilde hazırlanmaktadır. E-postalarda kullanılan Türkçe, standart yazı diline bağlı olması gerekirken kullanıcının eğitimi ve sosyal nitelikleri ile alıcıyla ilişkisinin türüne göre standarttan sapabilmektedir (Yıldırım ve Tahiroğlu, 2006). İnternet ortamında yazılacak bir metin, türü ne olursa olsun Türkçenin yazım ve noktalama kurallarına uygun biçimde yazılmalıdır (Kabadayı, 2006: 4). Özellikle, temsil edecekleri Türkçe öğretmenliği görevi adına öğrenciler, bu konuda daha dikkatli ve duyarlı olmalıdırlar.

Araştırmada elde edilen bulguların bir boyutu da öğrencilerin yazma becerileri ile ilgilidir. Yazma becerisini yeterince geliştirememiş öğrenciler, e-posta gönderirken de dikkatsizliğe veya bilgi eksikliğine dayalı hatalar yapmışlardır. Geleceğin Türkçe öğretmenlerinin duygu ve düşündüklerini yazılı olarak ifade edebilmelerinin düşük düzeyde olduğu araştırmalarda ortaya çıkan bir sonuçtur (Bağcı, 2007; Çamurcu, 2011). Aynı zamanda, öğrenciler, e-posta dışında diğer yazı biçimlerini hazırlarken de çeşitli

hatalar yapmaktadırlar. Dilekçe yazmakta zorlandıkları (Akçay ve Arslan, 2012) veya kendi öz geçmişlerini hazırlamakta güçlük yaşadıkları (Akçay ve Karabulut, 2016) araştırmalar neticesinde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla öğrencilerin yazma becerisinin geliştirilmesi için öncelikle bu konudaki eksikliklerinin tespit edilmesi ve bu eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Bu konuda yapılacak çalışmalardan biri, öğrencilerin sahip oldukları yazma kaygılarının düşük düzeyde olmasını sağlamak olabilir. Öğrencilerin yazmaya ilişkin kaygılarının düşmesi için öğrencilerin ders içinde/dışında yazma etkinliklerine yönlendirilmesi ve yazma sıklıklarının artırılması önerilebilir (Karakaya ve Ülper, 2011; İşeri ve Ünal, 2012: 8). Bu öneriler doğrultusunda yetişecek öğrencilerin yazma kaygıları düşeceği için yazma performansları da olumlu yönde gelişecektir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından 2015 yılında hazırlanmış olan Türkiye Yeterlilik Çerçevesi (TYÇ)'nde tanımlanan anahtar yetkinliklerden biri dijital yetkinliktir. TYÇ (2015: 31)'ye göre dijital yetkinlik; iş, günlük yaşam ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Bu yetkinlik, bilgi iletişim teknolojisi içinde bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması, İnternet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı Taslağı'na (2017) göre, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın temel amaçlarından biri, bilgi teknolojilerini güvenli bir şekilde kullanarak bilgi edinme, oluşturma ve paylaşma becerileri gelişmiş bireyler yetiştirmektir. Aynı programda yer alan “Çoklu medya kaynaklarının güvenilirliğini sorgular (Medya kaynakları; edu, gov, com, org vb. ele alınacaktır).” ve “Çoklu medya kaynaklarındaki mesajları anlar ve değerlendirir.” kazanımları göz önüne alındığında Türkçe Eğitimi Bölümü'nden mezun olacak bir öğrencinin, milli eğitimin temel amaçlarına uygun niteliklere göre yetişmesi, bunun yanı sıra mezun olduktan sonra yapacağı Türkçe öğretmenliği görevi ile Türkçe Öğretim Programı'nın uygun gördüğü biçimde öğrencileri yetiştirebilmesi için teknolojik yenilikleri takip etmesi, teknolojik araç-gereçler hakkında bilgi sahibi olması ve bu araçları kullanabilmesi, teknolojik okur-yazar olması, çağın şartlarına uygun dijital yeterlikleri kazanması gerekmektedir. E-posta gibi günümüz koşullarında geçerliliğini koruyan bir iletişim aracını kullanabilmek ve doğru, etkili ve kurallarına uygun e-posta yazabilme becerisine sahip olmak Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencilerinden beklenen niteliklerdendir.

Yukarıdaki bilgiler ışığında şu öneriler sunulabilir:

1. Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'nda yer alan yazılı anlatım derslerinde, mutlaka dijital ortamda yazmanın kuralları üzerinde durulmalıdır.
2. Öğrencilere e-posta yazdırma uygulamaları yaptırılmalıdır.
3. Öğrenciler, mezun olduktan sonra Türkçe öğretmeni olacakları için yazım ve noktalama konusunda daha dikkatli davranmaları gerektiği çeşitli derslerde hatırlatılmalıdır.
4. Öğrencilerin dijital ortamda yazma becerileri üzerine farklı derslerde çeşitli araştırmalar yapılarak bu konudaki sorunlar tespit edilmelidir.

KAYNAKLAR

Akbıyık, C., Karadüz, A. ve Seferoğlu, S. S. (2013). Öğrencilerin internet ortamında kullandıkları yazılı sohbet dili üzerine bir araştırma. *Bilig Dergisi*, 64, 1-22.

- Akçay, A. ve Arslan, A. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının dilekçe yazabilme yeterlikleri. Engin Yılmaz, Mehmet Gedizli, Erdal Özcan ve Yonca Koçmar (Ed.). *Türkçenin Eğitimi Öğretimi Üzerine Çalışmalar* içinde (s. 224-228). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akçay, A. ve Karabulut, A. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının öz geçmiş oluşturabilme becerilerinin incelenmesi. 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi, 12-14 Ekim, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı.
- Akçay, A. ve Şahin, A. (2009). *Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin genel ağda türkçe kullanımına ilişkin tutumları*. II. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı, Ankara Üniversitesi DTCF Dilbilim Bölümü Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Bilim Dalı, 2-4 Temmuz 2009, Ürgüp-Göreme-Türkiye.
- Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.
- Bağcı, H. (2007). Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatma ve yazılı anlatım derslerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 21, 29-61.
- Bedük, A. (2002). Bilgi çağı, örgütlerde bilginin önemi ve bilgi teknolojilerinin örgütlere sundukları değişim ve olanaklar. 1. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi, 10-11 Mayıs Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Cankorkmaz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin bilgi teknolojilerini kullanma düzeyleri ve internetteki tüketim eğilimleri. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(2), 111-131.
- Çakır, H. ve Topçu, H. (2005). Bir iletişim dili olarak internet. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 71-96.
- Çamurcu, D. (2011). Yüksek öğrenimine yeni başlayan Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 503-518.
- Çınar, İ. (2003). Elmek gönderme adabı. <http://www.egitirim.gen.tr/tr/index.php/arsiv/sayi-1-10/sayi-1-cesni-subat-2003/17-elmek-gonderme-adabi> [ErişimTarihi:15.12.2016].
- Dursun, F. (2014). Üniversite öğrencilerinin interneti kullanma amaçları. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Erdoğan, F. U. ve Çağiltay, K. (2009). Türkiye’de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler. Akademik Bilişim’09, 11-13 Şubat, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.
- İşeri, K. ve Ünal, E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Kabadayı, O. (2006). Ağ ortamındaki türkçeye genel bir bakış. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 91(652), 298-314.
- Karakaya, İ. ve Ülper, H. (2011). Yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi ve yazma kaygısının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(2), 691-707.
- Külcü, Ö. (2012). Kurumsal bilgi kaynağı olarak e-posta yönetim sistemleri. *Bilgi Dünyası*, 13(1) 226-248.

- Mesleki Yeterlilik Kurumu (2015). Türkiye yeterlilikler çerçevesi. <http://www.myk.gov.tr/index.php/en/tuerkiye-yeterlilikler-cercevesi> [Erişim Tarihi: 20.12.2016].
- Milli Eğitim Bakanlığı (2011). Bilişim teknolojileri-internet ve e-posta yönetimi. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2017). Türkçe dersi öğretim programı taslağı. <http://mufredat.meb.gov.tr/> [Erişim Tarihi: 15.01.2017].
- Seferoğlu, S. S. (2004). Elektronik mesaj (elmek, ileti, e-posta, imeyıl(!)) nedir? ve yollama ilkeleri. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/dersler/e-posta_kurallar.html [Erişim Tarihi:14.12.2016].
- Selvi, Ö. (2012). Bilgi toplumu, bilgi yönetimi ve halkla ilişkiler. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*,3, 191-214.
- TDK. (2005). *Büyük Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tektaş, N. (2014). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağları kullanımına yönelik bir araştırma. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 7(17), 851-870.
- Temur, T. ve Vuruş, N. (2009). İnternet (genel ağ) ortamında Türkçenin kullanımına ilişkin bir çözümleme. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,12(22), 232-244.
- TÜİK. (2010), (2016). Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım anketi. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=6308> [Erişim Tarihi:12.12.2016].
- Özdemir, N. H. ve Erdem, İ. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 101-125.
- Ünal, A. T. (2012). BÖTE bölümü öğrencilerinin internet kullanım özellikleri ve tercihlerinin incelenmesi. *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*,3(6), 27-45.
- Yıldırım, F. ve Tahiroğlu, B. T. (2006). İnternette Türkçe kullanımı sorunları. Gürer Gülsevin ve Erdoğan Boz (Ed.). *Türkçenin Çağdaş Sorunları* içinde (s.259-378) Ankara: Gazi Kitapevi.

Extended Abstract

Today, technology is advancing at a great pace. The instruments put forward by technology are among the indispensable parts of our lives. Undoubtedly, the Internet is one of these instruments which have started to be a great part of the human life in recent years. The Internet, translated into Turkish as 'general network' by the Turkish Language Association (2005), is a large, massive communication medium that is common worldwide and is growing continuously, connecting many computer systems with protocols (Dursun, 2014: 1). With the development and widespread use of technology, the Internet has become an important system that can meet the requirements of the information age. According to the "Survey on the Usage of Information Technologies by Household" by the Turkish Statistical Institute, the rate of regular internet users who use the Internet in our country is 94.2% (TURKSTAT, 2016). As it is understood from this rate, the Internet has become one of the indispensable parts of life for every segment (Cankorkmaz, 2010: 18).

An "e-mail", also referred to as "elmek" or "electronic letter", which has become an integral part of everyday life, is defined as the transmission of messages throughout electronic networks. E-mail is the electronic transmission of information produced or

provided in a computer system (Külcü, 2012: 2). The e-mail that started to be used for trial purposes at the beginning of the 1970s has become an economical method of communicating between individuals and institutions in various fields such as education, health, tourism, trade after 1980's.

E-mail is widely used in the field of education as well as in many areas, as an effective communication method that meets the requirements of this age with these advantages. Particularly university students benefit from e-mail for various purposes throughout their education life. The study conducted by Dursun (2004) to determine the 'purpose of university students' use of the Internet' provided the result that university students use the Internet mostly to send e-mails (18.30%).

University students use e-mail for various purposes throughout their education life. Official and daily correspondence, information exchange, assignment delivery and data sharing are among the main purposes of university students' use of e-mail. Students should pay particular attention to the writing rules by taking into consideration the e-mail components while sending e-mail in line with these purposes. However, when a field survey was conducted on the e-mail writing rules, no academic studies on the topic were found. On the other hand, today, e-mail is an effective communication method that is preferred to many areas, especially corporate communication. Not acting in accordance with the basic principles in the communication method carried out via e-mail as in all communication methods will lead to various obstacles in communication process.

In this study, university students' e-mail submissions were examined to try to determine the mistakes that students made in sending e-mails and their deficiencies for writing e-mails.

This research is a descriptive case study in which the e-mails sent by students are examined. E-mails sent by students in the study were examined in terms of the language used, the content, the consideration of e-mail rules and compliance with the rules of writing and punctuation. 76 students who took "Teaching Technology and Material Design" course in the Department of Turkish Education at Ağrı İbrahim Çeçen University were selected as the study group. This study was carried out by receiving e-mail from each student in the study group determined through easy-access sample. In the study, the data were collected by analyzing the document. Document analysis is a research method used to make valid and reliable inferences from texts (Krippendorff, 2004, act. Erdoğan and Çağiltay, 2009: 2). In order to obtain data from students, firstly, students were asked whether they had regular e-mail addresses. Students who took the Teaching Technology and Material Design course in the Department of Turkish Education in the Research were asked to send the material information forms prepared in the scope of the course via e-mail to the instructor teaching the course in order to promote the three dimensions. The percent and frequency values are used in the analysis of the data.

In this study, the e-mails sent by the students who took the Teaching Technology and Material Design course in the Department of Turkish Education were examined, and it was found that students were careless in sending e-mails and they ignored the points to be considered when writing e-mails. It is highly significant that some of the students in the research do not have an e-mail address they regularly use before the research. An e-mail address is required when enrolling at a university, using various websites on the Internet, opening social media accounts, or using platforms where official transactions such as e-government are conducted online. While it is necessary to

use e-mail to do all of these things, it is remarkable that students do not remember or even never use e-mail addresses that even educational institutions have designated.

As a result of the research, it has been revealed that the students who are studying in the Department of Turkish Education behave in a sloppy manner when writing an e-mail, without paying attention to the components of the e-mail. It can be said that the students are not competent about the rules to be followed for writing, punctuation and writing e-mails. One of the reasons of this is the students; it can be considered as the inadequate use of e-mail in everyday life. In Özdemir and Erdem's (2011) study, students occasionally exchange information via e-mail with their acquaintances or colleagues, give information about news, events and developments in e-mails they write, and exchange information via e-mail. Therefore, it can be said that they often make various mistakes in the use of this instrument, which typically they do not resort to.

One dimension of the findings obtained in the research relates to the writing skills of the students. Students who did not improve their writing skills made mistakes based on carelessness or lack of information when sending e-mails. It is a result of research that the future Turkish language teachers have a low level at expressing their feelings and thoughts in written form (Bağcı, 2007, Çamurcu, 2011). At the same time, students make various mistakes when preparing other forms of writing other than e-mail. They had difficulty in making a petition (Akçay and Arslan, 2012) or they had difficulties in preparing their own résumé (Akçay and Karabulut, 2016). Therefore, in order to improve the writing skills of the students, first it is necessary to determine the deficiencies in this subject and to work on the elimination of these deficiencies.

The following suggestions can be made in the light of the above information:

1. In the written expression courses in the Turkish Language Teaching Undergraduate Program, the rules of writing in digital environment should be taught.
2. Students should have e-mail writing practices.
3. Students should be reminded in various lessons that they should be more careful about spelling and punctuation because they will be teaching Turkish after they graduate.
4. Problems in this area should be determined by conducting various researches on the ability of students to write in digital media in different courses.